

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 122/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou TORA Legal, s. r. o., Námestie SNP 478/19, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Alexandra Čižmáriková, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15 Cob 127/2018-313 z 11. júna 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 72/2020 z 28. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a navrhuje, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 29. januára 2016 domáhal proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) vyslovenia neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného konaného 25. apríla 2016. A to uznesenia č. III o zrušení uznesenia č. III valného zhromaždenia konaného 29. októbra 2015, ktoré bolo prijaté opakovane, teda v rozpore so zákonom a uznesení č. IV o odvolaní sťažovateľa z funkcie konateľa žalovaného a č. V o vymenovaní nového konateľa žalovaného. Na výzvu súdu doplnil sťažovateľ podaním z 27. septembra 2016 dôvody neplatnosti uznesení č. IV a V.

3. Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) v poradí prvým rozsudkom č. k. 31 Cb 64/2016-127 z 3. novembra 2016 určil uznesenie č. III za neplatné, keďže bolo prijaté v rozpore so zákonom z dôvodu nedostatku existencie právomoci valného zhromaždenia zrušovať skôr prijaté uznesenia, vo zvyšku žalobu zamietol, keďže sťažovateľ uplatnil potenciálne dôvody neplatnosti uznesení č. IV a V až po márnom uplynutí trojmesačnej lehoty podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka.

4. Krajský súd na základe odvolania podaného sťažovateľom v poradí prvým uznesením č. k. 15 Cob 19/2017-153 z 26. septembra 2017 výrok rozsudku okresného súdu o zamietnutí zvyšku žaloby a o trovách zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa krajského súdu podanie sťažovateľa z 27. septembra 2016 nebolo možné považovať za zmenu žaloby ale za doplnenie, spresnenie skutkového stavu uvádzaného v podanej žalobe. Sekundárnym dôsledkom rozhodnutia okresného súdu o pripustení zmeny žaloby bolo jeho konštatovanie o podaní žaloby v časti neplatnosti uznesení č. IV a V po uplynutí prekluzívnej lehoty, teda vecne nesprávne rozhodnutie okresného súdu. Okresný súd má v ďalšom konaní postupovať v zmysle uvedeného právneho názoru krajského súdu.

5. Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 31 Cb 64/2016-233 z 5. apríla 2018 určil neplatnosť uznesení č. IV a V a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celom rozsahu. V odôvodnení konštatoval, že s odkazom na zrušujúce uznesenie krajského súdu ustálil, že žaloba bola podaná včas a dôvodne, keďže uznesenia, ktorými došlo k zmene spoločenskej zmluvy, neboli prijaté potrebnou 2/3 väčšinou, v dôsledku čoho sú neplatné.

6. Na základe odvolania podaného žalovaným krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 15 Cob 127/2018-313 z 11. júna 2019 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu v časti určenia neplatnosti uznesení č. IV a V zamietol, keďže bolo nevyhnutné, aby dôvody ich neplatnosti sťažovateľ vymedzil najneskôr v trojmesačnej prekluzívnej lehote plynúcej odo dňa ich prijatia. Okresný súd teda nemohol prihliadať na dôvody doplnené sťažovateľom až v podaní z 27. septembra 2016.

7. Na základe sťažovateľom podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keďže prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nebola procesne daná. Okrem iného konštatoval, že záver krajského súdu o nemožnosti rozšírenia dôvodov neplatnosti uznesení po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty nemožno považovať za arbitrárny či neodôvodnený.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu argumentuje, že:

a) v dovolaní označil napadnutý rozsudok krajského súdu z hľadiska právneho záveru za prekvapivý. Záver najvyššieho súdu, že nejde o prekvapivé právne posúdenie toho istého skutkového stavu, považuje za arbitrárny a neudržateľný a nelogický, keďže samotný najvyšší súd citoval z odôvodnenia prvého uznesenia krajského súdu, z ktorého vyplýva opačné právne posúdenie, že podanie z 27. septembra 2016 je potrebné považovať za doplnenie skutkového stavu.

Krajský súd pritom zmenil rozhodnutie okresného súdu na základe právneho posúdenia, ktoré prv posúdil ako vecne nesprávne, čo predstavuje rozporuplnosť v rozhodovaní toho istého súdu v rámci toho istého konania o totožných skutkových okolnostiach;

b) najvyšší súd odobril nielen postup krajského súdu, ktorý sa vôbec nezaoberal sťažovateľovou argumentáciou, keďže bola doručená po uplynutí prekluzívnej trojmesačnej lehoty, ale aj to, že sa nezaoberal ani argumentáciou obsiahnutou v samotnej včas podanej žalobe (odkaz na rozhodnutia najvyššieho súdu označené spisovou značkou, z ktorých obsahu vyplýva, že súvisia s meritom prejednávanej veci);

c) najvyšší súd sa iba zdanlivo vysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa právoplatného rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Cob 170/2016 v konaní o neplatnosť uznesenia č. III valného zhromaždenia konaného v roku 2015 a právoplatného rozsudku okresného súdu č. k. 31 Cb 64/2016 v konaní o neplatnosť uznesenia č. III valného zhromaždenia konaného v roku 2016 (prejednávaná vec), ktoré podľa názoru sťažovateľa predstavujú procesnú prekážku konania pre ich prejudicialitu. Týmito rozhodnutiami bol súd viazaný a nemohol skúmať správnosť rozhodnutí ani ako predbežnú otázku. Najvyšší súd sa logicky nevysporiadal s účinkami týchto určovacích rozhodnutí vo vzťahu k odvolávaniu (už odvolaného) konateľa;

d) odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu predstavuje svojvôľu a je ústavne neudržateľné, keďže nedáva zrozumiteľné odpovede na ním vznesené dovolacie námietky. Uzatvára, že k materiálnemu prieskumu jeho dovolania nedošlo.

9. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu argumentuje, že:

a) ak krajský súd prijal záver, že sťažovateľovi uplynula trojmesačná prekluzívna lehota na uvedenie dôvodov neplatnosti uznesení, prečo nerozhodol o zamietnutí žalobu už v roku 2017, prečo nepotvrdil v poradí prvý rozsudok okresného súdu, ktorým bola pôvodná žaloba zamietnutá presne z toho istého dôvodu, naopak, toto rozhodnutie okresného súdu krajský súd zrušil ako vecne nesprávne. O dva roky neskôr prijal taký právny záver, ktorý skôr považoval za vecne nesprávny;

b) právne posúdenie toho istého skutkového stavu presne naopak je v hrubom rozpore s princípom predvídateľnosti rozhodnutí, a teda s princípom právnej istoty;

c) zmenu názoru odvolacieho súdu v tom istom konaní, za tých istých skutkových okolností bez aplikovania postupu podľa § 382 CSP nie je možné považovať za ústavne udržateľnú;

d) krajský súd nerešpektoval platné procesné právo (§ 382 CSP), nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti, procesné súvislosti a svoje prv formulované právne závery vo veci (uznesenie z roku 2017). Odôvodnenie nedáva odpoveď, prečo zmenil svoj pôvodný právny názor, čím porušil právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „prekvapivým“ rozsudkom krajského súdu vydaným bez predchádzajúceho postupu podľa § 382 CSP a zároveň nedostatočne odôvodneným, keďže z neho nevyplýva, prečo krajský súd zmenil svoj pôvodný právny záver, a nedostatočne odôvodneným uznesením najvyššieho súdu, v ktorom sa najvyšší súd dostatočne nevysporiadal so sťažovateľovými dovolaciami námietkami.

11. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutým rozhodnutiam vyplývajúca z § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vzhľadom na dátum doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi (23. marca 2021) zachovaná.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu

12. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom jeho úloha spočívala v prvom rade v posúdení skutočnosti, či bolo v prejednávanej veci potrebné postupovať v zmysle § 382 CSP a v druhom rade, či sa jeho záver o zamietnutí žaloby zakladá na zákonných dôvodoch a či tieto dôvody boli dostatočne a ústavne konformne formulované, a to aj vzhľadom na jeho predchádzajúce zrušujúce uznesenie vo veci.

13. Ústavný súd uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek nožnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri vydaní ktorých súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (I. ÚS 131/2018, III. ÚS 9/2022).

14. Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúcimi rozhodnutiami okresného a krajského súdu, ústavný súd zistil, že okresný súd vo svojom druhom rozsudku, s odkazom na zrušujúce uznesenie krajského súdu, ustálil, že žaloba bola v časti napadnutých uznesení č. IV a V podaná dôvodne a včas, pretože podanie sťažovateľa z 27. septembra 2016 je potrebné považovať za doplnenie skutkového stavu, a nie na návrh na zmenu žaloby (bod 38 rozsudku okresného súdu). Podstatou odvolania žalovaného bolo tvrdenie, že okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie dôvodov neplatnosti uznesení č. IV a V po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka, a na tieto prihliadal, čím zvýhodnil sťažovateľa a umožnil mu účinne uplatniť prostriedky procesného útoku, na základe ktorých sa vyhovel žalobe. Dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia keď uviedol, že žaloba bola podaná dôvodne a včas (bod 6 rozsudku krajského súdu). Vo vyjadrení k podanému odvolaniu sťažovateľ uviedol, že dôvody neplatnosti uznesenia č. III uvedené v žalobe sa vzťahujú aj na uznesenia č. IV a V. Obsah žaloby

je potrebné vykladať aj vo vzájomných súvislostiach, aby bol pochopený jej význam a zmysel. Dôvod neplatnosti uznesení č. IV a V (ich rozpor so zákonom) bol uvedený v žalobe v rámci trojmesačnej prekluzívnej lehoty. Poukázal na predchádzajúce zrušujúce uznesenie krajského súdu, v ktorom bolo konštatované, že podaním z 27. septembra 2016 došlo iba k spresneniu skutkového stavu, nie k doplneniu žaloby (bod 7 rozsudku). Tak ako okresný súd v bode 28 svojho rozsudku, tak aj krajský súd v bode 13 rozsudku citoval § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka. Po teoretických východiskách týkajúcich sa aplikácie citovaného ustanovenia (body 15 a 16 rozsudku) krajský súd konštatoval, že v prejednávanej veci sa valné zhromaždenie, na ktorom boli prijaté napadnuté uznesenia, konalo 25. apríla 2016, žaloba bola doručená okresnému súdu 9. júna 2016. V časti určenia neplatnosti uznesení č. IV a V sťažovateľ ako dôvod neplatnosti uviedol odkaz na rozsudok sp. zn. 1 Obo 95/2002 a 2 Obo 359/97. Pritom však bolo nevyhnutné, aby dôvod neplatnosti sťažovateľ vymedzil jasne najneskôr v trojmesačnej prekluzívnej lehote plynúcej odo dňa ich prijatia, čo však neurobil. Samotnú žalobu podal v zákonom stanovenej lehote, v časti určenia neplatnosti uznesenia č. IV a V však žiadne dôvody neplatnosti neuviedol. Odkázal len na rozhodnutie súdu v inej nesúvisiacej veci, bez opísania konkrétnych skutkových okolností a namietania rozporu s právnymi predpismi, spoločenskou zmluvou alebo stanovami. Krajský súd sa stotožnil s námietkou žalovaného o nemožnosti rozšírenia dôvodov neplatnosti napádaných uznesení po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty, okresný súd nemal na tieto dôvody prihliadať (bod 17 a 18 rozsudku).

15. V tejto súvislosti sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením zrušujúceho uznesenia krajského súdu (č. k. 15 Cob 19/2017-153 z 26. septembra 2017) a zistil, že v bode 9 uznesenia krajský súd konštatoval, že podanie sťažovateľa z 27. septembra 2016 okresný súd nesprávne posúdil a rozhodol o ňom uznesením, ktorým pripustil zmenu žaloby, pričom toto podanie bolo potrebné považovať za doplnenie, spresnenie skutkového stavu uvádzaného v podanej žalobe. Uvedené má podľa krajského súdu vplyv na vecne nesprávne rozhodnutie okresného súdu, keďže sekundárnym dôsledkom rozhodnutia o pripustení zmeny žaloby okresný súd konštatoval, že sťažovateľ podal žalobu v časti neplatnosti uznesenia č. IV a V po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka. Krajský súd v tomto uznesení výslovne interpretoval a aplikoval iba § 140 ods. 1 a 2 CSP.

16. Podľa § 382 CSP ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

17. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch ako rozhodnutie súdu prvého stupňa (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009, sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené na nepredvídateľne iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní. Zabrániť vydávaniu „nepredvídateľných“ rozhodnutí má § 213 ods. 2 OSP (teraz § 382 CSP, pozn.), podľa ktorého má odvolací súd postupovať vtedy, keď dospeje k záveru, že sa na vec podľa jeho názoru vzťahuje také ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom

rozhodovaní zo strany súdu prvého stupňa nebolo použité, je však pre rozhodnutie vo veci určujúce (najvyšší súd sp. zn. 3 Cdo 76/2014).

18. S odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj rozsudku okresného súdu napadnutého odvolaním ústavný súd nevzhliadol v prejednávanej veci naplnenie zákonných podmienok na použitie § 382 CSP. V prejednávanej veci aplikovali okresný súd aj krajský súd § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka, keď posudzovali včasnosť podania samotnej žaloby a zároveň včasnosť uplatnenia dôvodov neplatnosti žalobou napadnutých uznesení valného zhromaždenia žalovaného, pričom dospeli k odlišným záverom.

19. Nárok sťažovateľa nebolo potrebné posúdiť ani podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil okresný súd, ani podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku) toho istého právneho predpisu. Právnym predpisom (alebo aj zákonným ustanovením), ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, je právny predpis (zákonné ustanovenia), o ktorého výklad a použitie nežiadala v priebehu konania žiadna zo sporových strán (porovnaj *Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol.* Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1270).

20. V prejednávanej veci krajský súd nerozhodol ani na základe skutkových zistení, ktoré neboli predmetom dokazovania ani tvrdení účastníkov, alebo na základe nových, z pohľadu okresného súdu bezvýznamných, no z hľadiska krajského súdu rozhodujúcich skutkových zistení, resp. z dôvodov, ktoré by boli prvýkrát použité až v konečnom rozsudku krajského súdu (*a contrario* III. ÚS 171/06), alebo z dôvodov, ku ktorým sa sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť, pretože k tomu nemal dôvod (*a contrario* 5 Cdo 334/2009), prípadne na základe skutočností, ktoré okresný súd výslovne neposudzoval (*a contrario* 3 Cdo 90/2008).

21. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil ústavný súd námietku vytykajúcu krajskému súdu, že pred vydaním rozsudku v sťažovateľovej veci neaplikoval § 382 CSP, ako nedôvodnú.

22. Sťažovateľ vyvodzuje porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces aj zo skutočnosti, že krajský súd v napadnutom rozsudku neodôvodnil, prečo zmenil svoj pôvodný opačný právny názor vyjadrený v zrušujúcom uznesení v roku 2017.

23. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na body 14 a 15 tohto uznesenia, z ktorých vyplýva, že krajský súd v zrušujúcom uznesení posudzoval v zmysle § 140 ods. 1 a 2 CSP podanie sťažovateľa z 27. septembra 2016, pričom ho podľa jeho názoru okresný súd nesprávne posúdil a rozhodol o ňom uznesením, ktorým pripustil zmenu žaloby, pričom toto podanie bolo potrebné považovať za doplnenie, spresnenie skutkového stavu uvádzaného v podanej žalobe. Sekundárnym dôsledkom rozhodnutia o pripustení zmeny žaloby bolo konštatovanie okresného súdu, že sťažovateľ podal žalobu v časti neplatnosti uznesenia č. IV a V po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka, čo považoval za vecne nesprávne rozhodnutie okresného súdu. Inými slovami, zo zrušujúceho uznesenia krajského súdu vyplýva právny záver, že podanie z 27. septembra 2016 je potrebné považovať za doplnenie skutkového stavu, nevyplýva z neho, že dôvody neplatnosti napadnutých uznesení č. IV a V boli riadne uplatnené v samotnej včas podanej žalobe. Okresný súd vo svojom druhom rozsudku z uvedeného vyvodil, že žaloba bola podaná včas a dôvodne. V napadnutom rozsudku následne krajský súd konštatoval, že samotnú žalobu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote, v časti určenia neplatnosti uznesenia č. IV

a V však neuviedol žiadne dôvody ich neplatnosti, inými slovami, posudzoval včasnosť uplatnenia dôvodov neplatnosti napadnutých uznesení.

24. V súvislosti s namietanou zmenou právneho názoru krajského súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej pre odvolací súd nevyplýva z § 391 ods. 2 CSP jeho viazanosť vlastným právnym názorom. Odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor môže zmeniť. Potvrdzuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. októbra 2007 vo veci sp. zn. 28 Cdo 3342/2007). Obdobne Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku z 3. mája 2007 vo veci sp. zn. 22 Cdo 1349/2006 uviedol, že aj keď zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom... Opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru môže byť okrem iného ovplyvnenie praxe nižších súdov judikatúrou najvyššieho súdu alebo ústavného súdu (porovnaj III. ÚS 95/2020, III. ÚS 46/2013).

25. Obdobne zo starších zdrojov, Občiansky súdny poriadok nemá ustanovenie, ktoré by vyslovovalo viazanosť súdu, ktorý pôvodný právny názor vyslovil, ak sa vec v dôsledku opravného prostriedku podaného proti ďalšiemu rozhodnutiu znova stane predmetom opravného konania (R 68/1971).

26. Možno súhlasiť so sťažovateľom, že v napadnutom rozsudku sa krajský súd výslovne nevyjadril k existencii a obsahu svojho predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia, a to napriek tomu, že sťažovateľ naňho vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu poukazoval. V kontexte už uvedeného, keďže ústavný súd neidentifikoval zmenu pôvodného právneho názoru krajského súdu, a keďže v zmysle existujúcej judikatúry ústavného súdu z Civilného sporového poriadku nevyplýva pre krajský súd viazanosť jeho vlastným právnym názorom, nedosahuje však uvedený nedostatok ústavnoprávny rozmer vyžadujúci zásah ústavného súdu v prejednávanej veci. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že jeho úlohou nie je posudzovanie právnej perfektnosti napadnutého rozsudku krajského súdu ani jeho vylepšovanie.

27. Výklad a aplikácia § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka už boli predmetom prieskumu ústavného súdu napr. vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 464/2014, v ktorej ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

28. Podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka každý spoločník, konateľ, likvidátor, správca konkurznej podstaty, vyrovnávací správca alebo člen dozornej rady môže podať návrh na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ak je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo so stanovami. Rovnaké právo má aj bývalý spoločník alebo konateľ, ak sa ho uznesenie valného zhromaždenia týka. Toto právo však zanikne, ak ho oprávnená osoba neuplatní do troch mesiacov od prijatia uznesenia valného zhromaždenia alebo ak valné zhromaždenie nebolo riadne zvolané, odo dňa, keď sa mohla o uznesení dozvedieť.

29. Po uplynutí uvedenej trojmesačnej lehoty nie je možné žalobu úspešne dopĺňať o ďalšie dôvody neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ku ktorému záveru sa priklonil aj najvyšší súd

vo svojom rozsudku sp. zn. 4 Obo 21/2000 (zverejnený: Zo súdnej praxe, 2000, č. 1) (*Patakyová, M. a kol.* Obchodný zákonník. Komentár. 5. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2016. s. 566).

30. Žalobca sa nemôže úspešne dovolávať ďalšieho dôvodu neplatnosti prijatého uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti s ručením obmedzeným, keďže ho uplatnil až po uplynutí lehoty stanovenej v § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa tohto zákonného ustanovenia sa oprávnené osoby môžu domáhať toho, aby súd vyslovil neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia. Na uplatnenie tohto práva však zákon stanovuje trojmesačnú lehotu. Uplynutím tejto lehoty právo zaniká a žaloba na vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia už nemôže mať úspech (Rozsudok najvyššieho súdu č. k. 4 Obo 21/2000-130 z 19. októbra 2000).

31. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, dospel k záveru, že krajský súd zamietnutie žaloby v časti namietanej neplatnosti uznesení č. IV a V z dôvodu uvedenia dôvodov ich neplatnosti po uplynutí prekluzívnej lehoty ústavne akceptovateľným a dostatočným spôsobom odôvodnil a jeho záver nemožno považovať za nesprávny. Ústavný súd vyhodnotil výklad a aplikáciu § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka a príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku krajským súdom ako ústavne udržateľné.

32. Keďže rozsudok krajského súdu posúdil ústavný súd ako taký, ktorý spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a nezistil v jeho odôvodnení svojvôľu alebo arbitrárnosť, je možné uzavrieť, že nie je spôsobilý relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

34. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd dáva do pozornosti svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1 má charakter ústavného princípu a vzhľadom na to nemôže plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych konaniach o porušení základných práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy (m. m. II. ÚS 821/00, I. ÚS 176/07, I. ÚS 485/2010, III. ÚS 578/2021).

35. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého rozsudku krajského súdu spochybňovali, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

36. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010). Uvedené zároveň nevyklučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 198/2021).

37. Úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa podaného v zmysle § 420 písm. f) CSP bol odôvodnený ústavne akceptovateľným spôsobom, v súlade s namietanými článkami ústavy a dohovoru označenými v bode 1 tohto uznesenia.

38. Sťažovateľ prípustnosť dovolania vyvodil z § 420 písm. f) CSP, keď namietal (zhodne ako v ústavnej sťažnosti, pozn.), 1. že krajský súd neaplikoval postup podľa § 382 CSP, 2. nedostatočnosť odôvodnenia (odklon od ustálenej praxe, ktorý neodôvodnil), 3. absenciu skúmania procesných podmienok (prekážku právoplatne rozhodnutej veci), 4. rozsudok je vzhľadom na právny názor krajského súdu v predchádzajúcom rozhodnutí prekvapivý.

39. Najvyšší súd sa v bode 37 a 38 uznesenia vyjadril k 1. a 4. námietke, keď poukázal na skutočnosť, že vecnú nesprávnosť v poradí prvého rozsudku okresného súdu videl krajský súd v zamietnutí žaloby v časti neplatnosti uznesení č. IV a V z dôvodu jej podania po uplynutí prekluzívnej lehoty, po vrátení veci okresný súd konštatoval, že žaloba bola podaná včas a dôvodne. Krajský súd však v napadnutom rozsudku žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu, že sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote neuviedol žiadne dôvody neplatnosti uznesení č. IV a V. Najvyšší súd bol toho názoru, že krajský súd nebol povinný aplikovať postup podľa § 382 CSP, keďže súdy oboch stupňov aplikovali § 131 ods. 1 CSP.

39.1 V bode 45 uznesenia najvyšší súd k 2. námietke uviedol, že odvolací súd riadne odôvodnil, prečo sa rozhodnutiami, na ktoré sťažovateľ poukázal, podrobnejšie nezaoberal, keďže argumentácia v žalobe (pred jej doplnením, pozn.) bola nejasná, a teda neskúmal samotnú platnosť uznesení č. IV a V.

39.2 Najvyšší súd konštatoval, že záver krajského súdu o nemožnosti rozšírenia dôvodov neplatnosti napádaných uznesení po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty nemožno považovať za arbitrárny a neodôvodnený (bod 49 uznesenia).

39.3 V bode 52 uznesenia vyhodnotil najvyšší súd 3. námietku ako neodôvodnú, keďže predmetom konania sú iné uznesenia, než o akých bolo právoplatne rozhodnuté, a odkázal na § 193 a § 194 ods. 1 CSP.

40. Po predbežnom posúdení sťažnostnej argumentácie ústavný súd konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa presvedčil, že poskytuje odpoveď

na procesné otázky majúce vplyv na prípustnosť dovolania, sťažovateľovi v tomto rozsahu boli ozrejmene kľúčové dôvody odmietnutia jeho dovolania, najvyšší súd reagoval dostatočným spôsobom na sťažovateľom vznesené námietky a odôvodnenie nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle pri aplikácii procesného práva a zároveň zodpovedá rozsahu požiadaviek kladených na riadne odôvodnenie rozhodnutia procesnej povahy o neprípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku.

41. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Pri predbežnom prerokovaní preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

42. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu